

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 17ης Δεκεμβρίου 2007

αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2007) 5406]

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2007/879/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 15 παράγραφος 1,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η οδηγία 2002/21/ΕΚ θεσπίζει νομοθετικό πλαίσιο για τον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το οποίο επιδιώκει να ανταποκριθεί στις τάσεις σύγκλισης καλύπτοντας στο πεδίο εφαρμογής του το σύνολο δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Σκοπός του ρυθμιστικού πλαισίου είναι να μειώνονται σταδιακά οι εκ των προτέρων ειδικοί ρυθμιστικοί κανόνες του τομέα όσο προχωρεί ο ανταγωνισμός στην αγορά.
- (2) Σκοπός της παρούσας σύστασης είναι να προσδιοριστούν οι αγορές προϊόντων και υπηρεσιών για τις οποίες μπορεί να δικαιολογηθεί εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 1 της οδηγίας

2002/21/ΕΚ. Στόχος κάθε εκ των προτέρων ρυθμιστικής παρέμβασης είναι σε τελική ανάλυση να προκύψουν οφέλη για τους τελικούς χρήστες καθιστώντας τις αγορές λιανικής ανταγωνιστικές σε διαρκή βάση. Ο ορισμός των συναφών αγορών μπορεί να αλλάζει —και όντως αλλάζει— συν το χρόνο, καθώς εξελίσσονται τα χαρακτηριστικά προϊόντων και υπηρεσιών και μεταβάλλονται οι δυνατότητες υποκατάστασης της ζήτησης και της προσφοράς. Δεδομένου ότι η σύσταση 2003/311/ΕΚ ισχύει περισσότερο από τέσσερα χρόνια, ενδείκνυται πλέον να αναθεωρηθεί η αρχική έκδοση με βάση τις εξελίξεις της αγοράς. Συνεπώς, η παρούσα σύσταση αντικαθιστά τη σύσταση 2003/311/ΕΚ της Επιτροπής ⁽²⁾.

- (3) Το άρθρο 15 παράγραφος 1 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ υποχρεώνει την Επιτροπή να καθορίζει τις αγορές σύμφωνα με τις αρχές της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού. Οι αρχές αυτές έχουν επομένως χρησιμοποιηθεί και στην παρούσα σύσταση για την οριοθέτηση συνόρων στις αγορές προϊόντων στο εσωτερικό του τομέα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ενώ ο προσδιορισμός ή η επιλογή αγορών για προηγούμενη κανονιστική ρύθμιση εξαρτάται από τις αγορές, οι οποίες διαθέτουν χαρακτηριστικά που ενδεχομένως θα δικαιολογούσαν την επιβολή εκ των προτέρων ρυθμιστικών υποχρεώσεων. Η ορολογία που έχει χρησιμοποιηθεί στη σύσταση βασίζεται στην ορολογία της οδηγίας 2002/21/ΕΚ και της οδηγίας 2002/22/ΕΚ· στο επεξηγηματικό σημείωμα της παρούσας σύστασης περιγράφεται η εξέλιξη των τεχνολογιών σε σχέση με τις εν λόγω αγορές. Σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές, λαμβάνοντας ιδιαίτερως υπόψη τη σύσταση και τις κατευθυντήριες γραμμές, καθορίζουν τις σχετικές αγορές που αντιστοιχούν στις εθνικές συνθήκες, ιδίως τις σχετικές γεωγραφικές αγορές εντός της επικράτειάς τους.

⁽¹⁾ ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 33. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 717/2007 (ΕΕ L 171 της 29.6.2007, σ. 32).

⁽²⁾ ΕΕ L 114 της 8.5.2003, σ. 45.

- (4) Για τις ανάγκες της παρούσας σύστασης, αφετηρία προσδιορισμού αγορών αποτελεί ο καθορισμός αγορών λιανικής σε μια μελλοντική προοπτική, με συνεκτίμηση της δυνατότητας υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης και από πλευράς προσφοράς. Από τη στιγμή που θα έχουν οριστεί αγορές λιανικής, ενδείκνυται εν συνεχεία ο προσδιορισμός σχετικών αγορών χονδρικής. Εάν η αγορά στα κατάντη εφοδιάζεται από μία ή περισσότερες κατετοποιημένες επιχειρήσεις, ενδέχεται να μην υπάρξει (εμπορική) αγορά χονδρικής ελλείψει κανονιστικών ρυθμίσεων. Κατά συνέπεια, εάν η αγορά δικαιολογεί προσδιορισμό, ενδεχομένως αν απαιτηθεί η σύσταση πλασματικής αγοράς χονδρικής στα ανάντη. Οι αγορές του τομέα ηλεκτρονικών επικοινωνιών είναι συχνά διπλής υφής, με την έννοια ότι καλύπτουν υπηρεσίες παρεχόμενες μέσα από δίκτυα ή πλατφόρμες όπου συναντώνται οι δύο πλευρές της αγοράς, π.χ. τελικοί χρήστες που ανταλλάσσουν επικοινωνίες ή αποστολές και αποδέκτες πληροφοριών ή περιεχομένου. Οι πτυχές αυτές πρέπει να συνεκτιμώνται προκειμένου για τον προσδιορισμό και καθορισμό αγορών, αφού μπορεί να επηρεάσουν, τόσο τον τρόπο καθορισμού των αγορών, όσο και το κατά πόσον αυτές έχουν τα χαρακτηριστικά που ενδεχομένως δικαιολογούν την επιβολή εκ των προτέρων κανονιστικών υποχρεώσεων.
- (5) Για τον προσδιορισμό των αγορών που επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, ενδείκνυται η εφαρμογή των σωρευτικών κριτηρίων που περιγράφονται αμέσως μετά. Το πρώτο κριτήριο είναι η παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου. Τέτοιοι φραγμοί μπορεί να είναι διαρθρωτικού, νομικού ή ρυθμιστικού χαρακτήρα. Εντούτοις, λόγω του δυναμικού χαρακτήρα και της λειτουργίας των αγορών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, πρέπει επίσης, όταν διενεργείται ανάλυση προοπτικών για τον προσδιορισμό αγορών που προσφέρονται για πιθανή κανονιστική ρύθμιση, να λαμβάνονται υπόψη οι δυνατότητες υπερπήδησης των φραγμών εισόδου μέσα σε σχετικό χρονικό ορίζοντα. Το δεύτερο κριτήριο επομένως καλύπτει μόνο αγορές των οποίων η δομή δεν τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα. Στην εφαρμογή αυτού του κριτηρίου υπεισέρχεται η εξέταση της κατάστασης του ανταγωνισμού πίσω από τους φραγμούς εισόδου. Το τρίτο κριτήριο είναι ότι η εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού δεν αρκεί αφεαυτής για την αντιμετώπιση των αστοχιών της υπόψη αγοράς.
- (6) Οι κύριοι δείκτες βάσει των οποίων πρέπει να γίνεται η αποτίμηση του πρώτου και του δεύτερου κριτηρίου είναι παρόμοιες με τις εξεταζόμενες στο πλαίσιο μιας ανάλυσης των προοπτικών της αγοράς, ιδίως δείκτες των φραγμών εισόδου ελλείψει κανονιστικής ρύθμισης (συμπεριλαμβάνεται το εύρος των εφάπαξ εξόδων), διάρθρωση, επιδόσεις και δυναμική της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων δεικτών όπως μερίδια και τάσεις της αγοράς, τιμές και τάσεις της αγοράς, καθώς και εύρος και κάλυψη των ανταγωνιζόμενων δικτύων και υποδομών. Κάθε αγορά η οποία, απουσία εκ των προτέρων κανονιστικής ρύθμισης ικανοποιεί τα τρία κριτήρια, επιδέχεται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση.
- (7) Οι νεοαναδυόμενες αγορές δεν πρέπει να υπόκεινται σε αδόκιμες υποχρεώσεις, ακόμη και σε περίπτωση του πλεονεκτήματος των πρωτίων εγκατάστασης, σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ. Οι νεοαναδυόμενες αγορές θεωρείται ότι περιλαμβάνουν προϊόντα ή υπηρεσίες για τα οποία, λόγω του νεωτερικού τους χαρακτήρα, είναι πολύ δύσκολο να προβλεφθούν οι όροι ζήτησης ή οι όροι εισόδου στην αγορά και προσφοράς, και συνεπώς δυσχεραίνεται η εφαρμογή των τριών κριτηρίων. Ο σκοπός της μη υπαγωγής των νεοαναδυόμενων αγορών σε αδόκιμες υποχρεώσεις είναι η προώθηση της καινοτομίας σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ· ταυτοχρόνως, πρέπει να αποτραπεί η στεγανοποίηση τέτοιων αγορών από την ηγετική επιχείρηση, όπως επισημαίνεται στις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής σχετικά με την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος μιας επιχείρησης στην αγορά δυνάμει του κοινοτικού κανονιστικού πλαισίου που διέπει τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και υπηρεσίες⁽¹⁾. Σταδιακές αναβαθμίσεις της υπάρχουσας δικτυακής υποδομής σπανίως οδηγούν σε μια νέα ή αναδυόμενη αγορά. Η μη δυνατότητα υποκατάστασης ενός προϊόντος πρέπει να εξασφαλιστεί τόσο από την πλευρά της ζήτησης όσο και από την πλευρά της προσφοράς προτού θεωρηθεί ότι το προϊόν εντάσσεται σε ήδη υπάρχουσα αγορά. Η ανάδυση νέων υπηρεσιών λιανικής ενδέχεται να δώσει ώθηση σε μια νέα δευτερογενή αγορά χονδρικής εφόσον τέτοιες υπηρεσίες λιανικής δεν μπορούν να παρέχονται μέσω υπαρχόντων προϊόντων χονδρικής.
- (8) Αναφορικά με τους φραγμούς εισόδου, δύο τύποι ενδιαφέρουν τους σκοπούς της παρούσας σύστασης: οι διαρθρωτικοί φραγμοί και οι νομικοί ή κανονιστικοί φραγμοί.
- (9) Οι διαρθρωτικοί φραγμοί εισόδου είναι αποτέλεσμα του αρχικού κόστους ή των συνθηκών ζήτησης που δημιουργούν ασύμμετρος όρους μεταξύ κατεστημένων και νεοεισερχόμενων επιχειρήσεων, παρεμποδίζοντας ή αποτρέποντας την είσοδο των τελευταίων στην αγορά. Για παράδειγμα, ενδέχεται να εντοπιστούν υψηλοί διαρθρωτικοί φραγμοί όταν η αγορά χαρακτηρίζεται από απόλυτα πλεονεκτήματα κόστους, μεγάλες οικονομίες κλίμακας ή/και οικονομίες φάσματος, περιορισμούς παραγωγικής ικανότητας και υψηλές μη ανακτήσιμες δαπάνες. Σήμερα εντοπίζονται ακόμη τέτοιοι φραγμοί σε σχέση με την ευρεία διάδοση ή/και παροχή δικτύων τοπικής πρόσβασης σε σταθερές θέσεις. Ένας συναφής διαρθρωτικός φραγμός μπορεί επίσης να εμφανιστεί σε περίπτωση κατά την οποία η παροχή υπηρεσίας προϋποθέτει μια συνιστώσα δικτύου της οποίας η αναπαραγωγή είτε είναι τεχνικά ανέφικτη ή είναι εφικτή αλλά με κόστος ασύμφορο για τους ανταγωνιστές.

(1) ΕΕ C 165 της 11.7.2002, σ. 6.

- (10) Οι νομικοί ή κανονιστικοί φραγμοί δεν βασίζονται σε οικονομικές συνθήκες, αλλά απορρέουν από νομοθετικά, διοικητικά ή άλλα κρατικά μέτρα που επηρεάζουν απευθείας τους όρους εισόδου ή/και τη θέση των φορέων στη σχετική αγορά. Παράδειγμα νομικού ή κανονιστικού φραγμού που αποτρέπει την είσοδο στην αγορά είναι η επιβολή ορίου στον αριθμό επιχειρήσεων που έχουν πρόσβαση στο ραδιοφάσμα για την παροχή σχετικών υπηρεσιών. Άλλα παραδείγματα νομικών ή κανονιστικών φραγμών είναι οι έλεγχοι τιμών ή άλλα μέτρα σχετικά με τις τιμές, τα οποία επιβάλλονται στις επιχειρήσεις και τα οποία επηρεάζουν όχι μόνο την είσοδο αλλά και τη θέση των επιχειρήσεων στην αγορά. Νομικοί ή κανονιστικοί φραγμοί οι οποίοι αίρονται μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα, κατά κανόνα δεν πρέπει να θεωρείται ότι συνιστούν οικονομικό φραγμό εισόδου, έτσι ώστε να ικανοποιείται το πρώτο κριτήριο.
- (11) Η σημασία των φραγμών εισόδου ενδέχεται επίσης να υποβαθμιστεί σε ό,τι αφορά αγορές της καινοτομίας χαρακτηριζόμενες από συνεχή τεχνολογική πρόοδο. Σε τέτοιες αγορές, οι περιορισμοί εξαιτίας του ανταγωνισμού είναι συχνά αποτέλεσμα καινοτομικών «απειλών» εκ μέρους δυνητικών ανταγωνιστών που δεν έχουν μπει ακόμη στην αγορά. Στις αγορές που κατευθύνονται από την καινοτομία, μπορεί να υπάρξει δυναμικός ή μακροπρόθεσμος ανταγωνισμός μεταξύ εταιρειών οι οποίες δεν είναι κατ' ανάγκη ανταγωνιστικές μεταξύ τους σε μια υπάρχουσα «στατική» αγορά. Η παρούσα σύσταση δεν εντοπίζει αγορές όπου οι φραγμοί εισόδου δεν αναμένεται να διαρκέσουν πέραν μιας προβλεπτής περιόδου. Για να εκτιμηθεί κατά πόσον οι φραγμοί εισόδου είναι πιθανό να διαρκέσουν χωρίς κανονιστική ρύθμιση, είναι ανάγκη να εξεταστεί κατά πόσον ο κλάδος γνώρισε συχνές και επιτυχημένες εισόδους κατά το παρελθόν και κατά πόσον επαρκώς ταχείες και διαρκείς εισόδους περιόρισαν ή έχουν πιθανότητα να περιορίσουν στο μέλλον την ισχύ της αγοράς. Η σημασία των φραγμών εισόδου θα εξαρτηθεί μεταξύ άλλων από την ελάχιστη απαιτούμενη αποτελεσματική κλίμακα της παραγωγής και τις μη ανακτήσιμες δαπάνες.
- (12) Ακόμη και όταν η αγορά χαρακτηρίζεται από υψηλούς φραγμούς εισόδου, άλλοι διαρθρωτικοί παράγοντες της συγκεκριμένης αγοράς ενδέχεται να δηλώνουν ότι αυτή τείνει προς αποτελέσματα ουσιαστικά ανταγωνιστικά μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα. Η δυναμική της αγοράς ενδέχεται π.χ. να πυροδοτείται από τεχνολογικές εξελίξεις ή από τη σύγκλιση προϊόντων και αγορών που μπορεί να ενεργοποιήσουν ανταγωνιστικούς περιορισμούς μεταξύ φορέων οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε διακριτές αγορές προϊόντων. Το ίδιο μπορεί να συμβεί και σε αγορές με περιορισμένο —πλην επαρκή— αριθμό επιχειρήσεων που διαφέρουν ως προς τη διάρθρωση κόστους και βρίσκονται αντιμετώπιες με την ελαστικότητα των τιμών ζήτησης. Σε μια αγορά μπορεί επίσης να παρατηρηθεί υπερβάλλουσα παραγωγική ικανότητα, η οποία κανονικά δίνει τη δυνατότητα σε ανταγωνιζόμενες εταιρείες να επεκτείνουν ταχύτατα την παραγωγή τους, ανταποκρινόμενες σε οποιαδήποτε αύξηση τιμών. Σε τέτοιες αγορές, τα μερίδια αγοράς μπορεί να μεταβάλλονται συν τω χρόνω ή/και μπορεί να παρατηρηθεί πτώση τιμών. Όταν η δυναμική της αγοράς αλλάζει με ταχείς ρυθμούς, πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για την επιλογή του σχετικού χρονικού ορίζοντα που θα αντιστοιχεί στις συναφείς εξελίξεις της αγοράς.
- (13) Η απόφαση που θα κρίνει κατά πόσον μια αγορά επιδέχεται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση εξαρτάται επίσης από την εκτίμηση σχετικά με την επάρκεια της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού για την αντιμετώπιση αστοχιών της αγοράς που συνδέονται με την εκπλήρωση των δύο πρώτων κριτηρίων. Η νομοθεσία περί ανταγωνισμού είναι απίθανο να επαρκεί όταν οι απαιτήσεις συμμόρφωσης μιας νομοθετικής παρέμβασης που αποσκοπεί σε ανάταξη μιας αστοχίας της αγοράς είναι ευρείες ή όταν χρειάζεται απαραίτητως συχνή ή/και έγκαιρη παρέμβαση.
- (14) Η εφαρμογή των τριών κριτηρίων θα πρέπει να περιορίζει τον αριθμό αγορών εντός του τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών στις οποίες επιβάλλονται εκ των προτέρων κανονιστικές υποχρεώσεις, ως συμβολή στη στόχευση του κανονιστικού πλαισίου να μειώνονται σταδιακά, καθώς αναπτύσσεται ο ανταγωνισμός των αγορών, οι ειδικοί κανόνες που επιβάλλονται εκ των προτέρων. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να εφαρμόζονται σωρευτικά, έτσι ώστε τυχόν αστοχία εκπλήρωσης ενός εξ αυτών να υποδηλώνει ότι μια αγορά δεν πρέπει να χαρακτηριστεί ως επιδεκτική προηγούμενης ρύθμισης.
- (15) Κανονιστικοί έλεγχοι επί υπηρεσιών λιανικής επιβάλλονται μόνο όταν οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές κρίνουν ότι συναφή μέτρα χονδρικής ή μέτρα που αφορούν την επιλογή ή προεπιλογή φορέα θα αποτύχουν την επίτευξη του στόχου για εξασφάλιση αποτελεσματικού ανταγωνισμού και εκπλήρωση στόχων δημόσιου συμφέροντος. Παρεμβαίνοντας στις αγορές χονδρικής, ακόμη και με επανορθωτικά μέτρα που μπορεί να επηρεάσουν τις αγορές λιανικής, τα κράτη μέλη μπορούν να εξασφαλίσουν το μεγαλύτερο δυνατό άνοιγμα της αξιακής αλυσίδας στον ομαλό ανταγωνισμό, ώστε να προκύπτει το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα για τον τελικό καταναλωτή. Κατά συνέπεια, η παρούσα σύσταση προσδιορίζει κυρίως τις αγορές χονδρικής, η ενδεδειγμένη κανονιστική ρύθμιση των οποίων αποσκοπεί σε αντιμετώπιση της έλλειψης αποτελεσματικού ανταγωνισμού, η οποία είναι εμφανής στις αγορές του τελικού καταναλωτή. Εάν μια εθνική ρυθμιστική αρχή καταδειξει ότι οι παρεμβάσεις στις αγορές χονδρικής αποδείχθηκαν ανεπιτυχείς, η σχετική αγορά λιανικής ενδέχεται να είναι επιδεκτική εκ των προτέρων κανονιστικής ρύθμισης υπό τον όρο ότι πληρούνται τα προαναφερθέντα τρία κριτήρια.
- (16) Η διαδικασία προσδιορισμού αγορών που περιγράφεται στην παρούσα σύσταση δεν θίγει αγορές οι οποίες μπορεί να ορίζονται σε ειδικές περιπτώσεις με βάση το δίκαιο του ανταγωνισμού. Επιπλέον, το εύρος της εκ των προτέρων νομοθετικής ρύθμισης δεν θίγει το εύρος των δραστηριοτήτων οι οποίες μπορεί να εξετάζονται με βάση το δίκαιο του ανταγωνισμού.

- (17) Οι αγορές που απαριθμούνται στο παράρτημα έχουν προσδιοριστεί βάσει των τριών υπόψη σωρευτικών κριτηρίων. Για αγορές που δεν έχουν περιληφθεί στην παρούσα σύσταση, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές πρέπει να εφαρμόσουν τη δοκιμασία των τριών κριτηρίων στην εκάστοτε αγορά. Για τις αγορές του παραρτήματος της σύστασης 2003/311/ΕΚ, της 11ης Φεβρουαρίου 2003, οι οποίες δεν έχουν περιληφθεί στο παράρτημα της παρούσας σύστασης, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόσουν τη δοκιμασία των τριών κριτηρίων για να εκτιμήσουν κατά πόσον, με βάση τα εθνικά δεδομένα, μια αγορά συνεχίζει να επιδέχεται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση. Για αγορές που έχουν περιληφθεί στην παρούσα σύσταση, μια εθνική ρυθμιστική αρχή έχει τη δυνατότητα να επιλέξει να μη διενεργήσει ανάλυση αγοράς εάν κρίνει ότι δεν πληρούνται τα τρία κριτήρια για τη συγκεκριμένη αγορά. Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές μπορούν να προσδιορίζουν αγορές που διαφέρουν από εκείνες της παρούσας σύστασης, αρκεί να ενεργούν σύμφωνα με το άρθρο 7 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ. Η μη κοινοποίηση σχεδίου μέτρου το οποίο επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 38 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ, ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα να κινηθεί διαδικασία παράβασης. Αγορές άλλες από εκείνες που έχουν περιληφθεί στην παρούσα σύσταση ορίζονται βάσει των αρχών του ανταγωνισμού που προβλέπονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς για τους σκοπούς του κοινοτικού δικαίου ανταγωνισμού⁽¹⁾ και να ευθυγραμμίζονται με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά⁽²⁾, ικανοποιώντας παράλληλα τα τρία προαναφερόμενα κριτήρια.
- (18) Το γεγονός ότι η παρούσα σύσταση προσδιορίζει τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών για τις οποίες δικαιολογείται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση δεν σημαίνει ότι δικαιολογείται πάντοτε κανονιστική ρύθμιση, ούτε ότι στις εν λόγω αγορές θα επιβληθούν οι κανονιστικές υποχρεώσεις που προβλέπονται στις ειδικές οδηγίες. Συγκεκριμένα, δεν μπορεί να επιβληθεί, ή πρέπει να αποσυρθεί, ρύθμιση εάν υπάρχει αποτελεσματικός ανταγωνισμός στις αγορές αυτές χωρίς ρύθμιση, εάν δηλαδή κανένας φορέας δεν διαθέτει σημαντική ισχύ στην αγορά κατά την έννοια του άρθρου 14 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ. Οι κανονιστικές υποχρεώσεις πρέπει να είναι ενδεδειγμένες και να βασίζονται στο χαρακτήρα του εντοπιζόμενου προβλήματος, να είναι αναλογικές και αιτιολογημένες σύμφωνα με τους στόχους της οδηγίας 2002/21/ΕΚ, και, συγκεκριμένα, να μεγιστοποιούν τα οφέλη για τους καταναλωτές, να διασφαλίζουν ότι δεν θα

υπάρχει στρέβλωση ή περιορισμός του ανταγωνισμού, να ενθαρρύνουν αποδοτικές επενδύσεις στις υποδομές, να προάγουν την καινοτομία και να ενθαρρύνουν την αποτελεσματική χρήση και διαχείριση των ραδιοσυχνότητων και των πόρων αριθμοδότησης.

- (19) Η παρούσα σύσταση υπήρξε αντικείμενο δημόσιας διαβούλευσης και διαβούλευσης με τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές και τις εθνικές αρχές του ανταγωνισμού,

ΣΥΝΙΣΤΑ:

- Κατά τον καθορισμό σχετικών αγορών κατάλληλων για τα εθνικά δεδομένα σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 3 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές αναλύουν τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών που προσδιορίζονται στο παράρτημα της παρούσας σύστασης.
- Κατά τον προσδιορισμό αγορών άλλων από τις περιλαμβανόμενες στο παράρτημα, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές μεριμνούν ώστε να ικανοποιούνται σωρευτικά τα ακόλουθα τρία κριτήρια:
 - ύπαρξη υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου. Τέτοιοι φραγμοί μπορεί να είναι διαρθρωτικού, νομικού ή ρυθμιστικού χαρακτήρα·
 - διάθρωση της αγοράς που δεν τείνει προς την κατεύθυνση αποτελεσματικού ανταγωνισμού μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα. Η εφαρμογή αυτού του κριτηρίου προϋποθέτει εξέταση της κατάστασης του ανταγωνισμού πίσω από τους φραγμούς εισόδου·
 - ανεπάρκεια του δικαίου περί ανταγωνισμού μόνου να αντιμετωπίσει ενδεδειγμένα τις εκάστοτε αστοχίες της αγοράς.
- Η παρούσα σύσταση δεν θίγει τους ορισμούς της αγοράς, τα αποτελέσματα των αναλύσεων αγοράς και τις κανονιστικές υποχρεώσεις που έχουν θεσπίσει οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 3 και το άρθρο 16 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ πριν από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας σύστασης.
- Η παρούσα σύσταση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 17 Δεκεμβρίου 2007.

Για την Επιτροπή
Neelie KROES
Μέλος της Επιτροπής

⁽¹⁾ ΕΕ C 372 της 9.12.1997, σ. 5.

⁽²⁾ ΕΕ C 165 της 11.7.2002, σ. 6.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αγορές λιανικής

1. Πρόσβαση στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο σε σταθερή θέση για οικιακούς και μη οικιακούς καταναλωτές.

Αγορές χονδρικής

2. Εκκίνηση κλήσεων από το δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση.

Για τις ανάγκες της παρούσας σύστασης, η εκκίνηση κλήσεων περιλαμβάνει τη μεταφορά τοπικών κλήσεων και οριοθετείται κατά τρόπο που συμβαδίζει με τα όρια για τις αγορές διαβίβασης κλήσεων και τερματισμού κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση.

3. Τερματισμός κλήσεων σε μεμονωμένα δημόσια τηλεφωνικά δίκτυα που παρέχονται σε σταθερή θέση.

Για τις ανάγκες της παρούσας σύστασης, ο τερματισμός κλήσεων περιλαμβάνει τη μεταφορά τοπικών κλήσεων και οριοθετείται κατά τρόπο που συμβαδίζει με τα όρια για την αγορά εκκίνησης κλήσεων και την αγορά διαβίβασης κλήσεων στο δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο που παρέχεται σε σταθερή θέση.

4. Χονδρική αγορά (φυσικής) πρόσβασης σε υποδομή δικτύου (συμπεριλαμβάνονται μεριζόμενη πρόσβαση ή πλήρως αποδομημένη πρόσβαση) σε σταθερή θέση.

5. Ευρυζωνική πρόσβαση χονδρικής.

Η αγορά αυτή καλύπτει τη μη φυσική ή εικονική δικτυακή πρόσβαση, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης «διφουορέυματος» σε σταθερή θέση. Η αγορά αυτή βρίσκεται στα κατάντη της φυσικής πρόσβασης που καλύπτεται από την ανωτέρω αγορά 4, με την έννοια ότι η ευρυζωνική πρόσβαση χονδρικής μπορεί να δομηθεί με χρησιμοποίηση της φυσικής πρόσβασης σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία.

6. Χονδρική αγορά τερματικών τμημάτων μισθωμένων γραμμών, ανεξάρτητα από την τεχνολογία που χρησιμοποιείται για την παροχή μισθωμένης ή αποκλειστικής χωρητικότητας.

7. Τερματισμός φωνητικών κλήσεων μεμονωμένα κινητά δίκτυα.
-